

Csapat neve:

Iskola címe:

Az idei I. feladatsorban a 2024-re és 2025-re eső jeles történelmi és kulturális évfordulók, emlékévek játszanak szerepet. A helyes válaszadásban segítségetekre lesznek az iskolában tanultak, de többször kell majd szakirodalmakban, személyesen, valamint a világhálón is kutatni, hogy sikeresek legyetek ebben a fordulóban. Jó munkát kívánunk Nektek!

1. Feladat

Sajnos legtöbb régi mesterségünk kihalófélben van, már csak pár ember őrzi a régmúlt idők tudását. Gyakran apáról fiúra szállt, de inasnak szegődött tehetségek is gyakran felküzdötték magukat a mesterszintig. A mai gépesített tömeggyártással nincs ember, aki fel tudja venni a versenyt, ám azoknak a tárgyaknak, amiket ezen régi mesterek készítettek, nincs párja!

Ebben a feladatban megannyi régi mesterséggel fogtok megismerkedni - eszközeik alapján! A képeken szereplő szerszám(ok) mellé írástok be a halmazból a hozzá tartozó mesterség nevét! Egy mesterség többször is szerepelhet, két helyes válasz ér egy pontot. Vigyázzatok, a halmazban szerepelnek olyan megnevezések is, amik nem szerepelnek majd a feladatban!

Toplász, Pásztor, Vákáncsos, Sóvágó,
Cellér, Himpellér, Szappanfőző, Molnár,
Takács, Bádogos, Kékfestő, Bognár,
Borbély, Tímár, Kovács, Vincellér, Super,
Szűcs, Pákász, Kosárfonó, Bodnár,
Szíjártó, Csizmadia, Csapó, Révész,
Csipkeverő, Kötélverő, Harangöntő,
Gerencsér, Vályogvető, Ötvös, Zsellér

Csapat neve:

Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

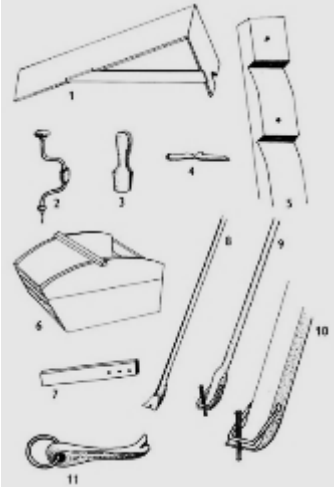
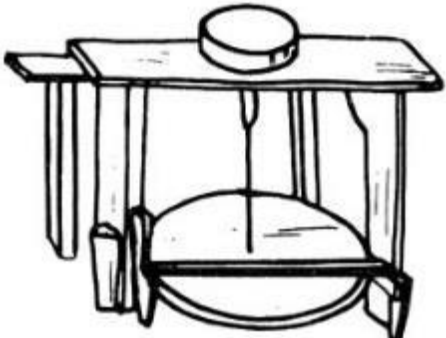
Csapat neve:

Iskola címe:

Csapat neve:

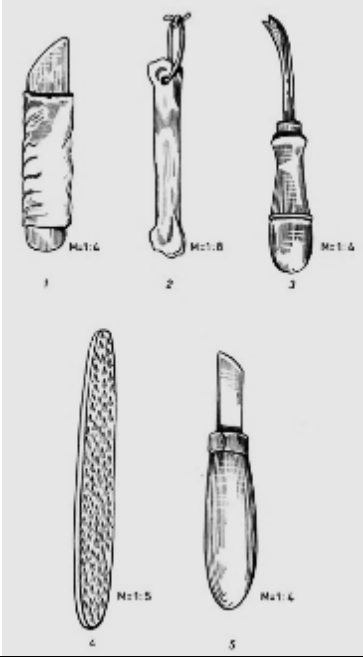
Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

2. Feladat

A proverbiumokat tömörség, rövidség jellemzi, gyakorlati tapasztalat útján jöttek létre, alapigazságokat, bölcsességeket tartalmaznak. Magukban hordozzák egy nép gyökereit, szokásait, akár történelmét. Ezek közé tartoznak a közmondásaink, szólásaink is. A világ minden táján, így nálunk is voltak olyan bölcs, tapasztalt emberek, akiknek a mondásait a közösség hasznosnak tartotta, szájról-szájra járt és szép lassan beépült a köztudatba, így lett belőle szólás, közmondás. Mindamellet, hogy ezek általában okos tanítások, tükrözik a közízlést, az adott társadalom szokásrendszerét, jellegzetességeit.

A következőkben olyan közmondások, szólások magyarázatait olvashatjátok, amelyek valamilyen állatról van szó. A feladatotok, hogy értelmezzétek ezeket, és írjátok a megoldást az üres mezőbe.

Egyetlen ember nem tud gyökeres változást hozni egy nagy horderejű kérdésben	
Megfejtés:	

Ha valaki nem megfelelő társaságban van, könnyen bajba kerülhet.	
Megfejtés:	

Nem mer valamit egyenesen, határozottan megtenni, valamely kényes vagy kínos kérdést előhozni.	
Megfejtés:	

Csapat neve:

Iskola címe:

Aki nagy hangon fenyegetőzik, rendszerint nem mer cselekedni.

Megfejtés:

Nincs elítélni való abban, ha valaki hibázik. Mindenki tévedhet, ettől még nem buta és nem rossz ő maga.

Megfejtés:

Többet ér a kevés, de biztos, mint a nagy ígélet, ami valószínűleg az is marad.

Megfejtés:

Ne örüljünk annak a sikernek, amit még nem értünk el, ami még nem jött el.

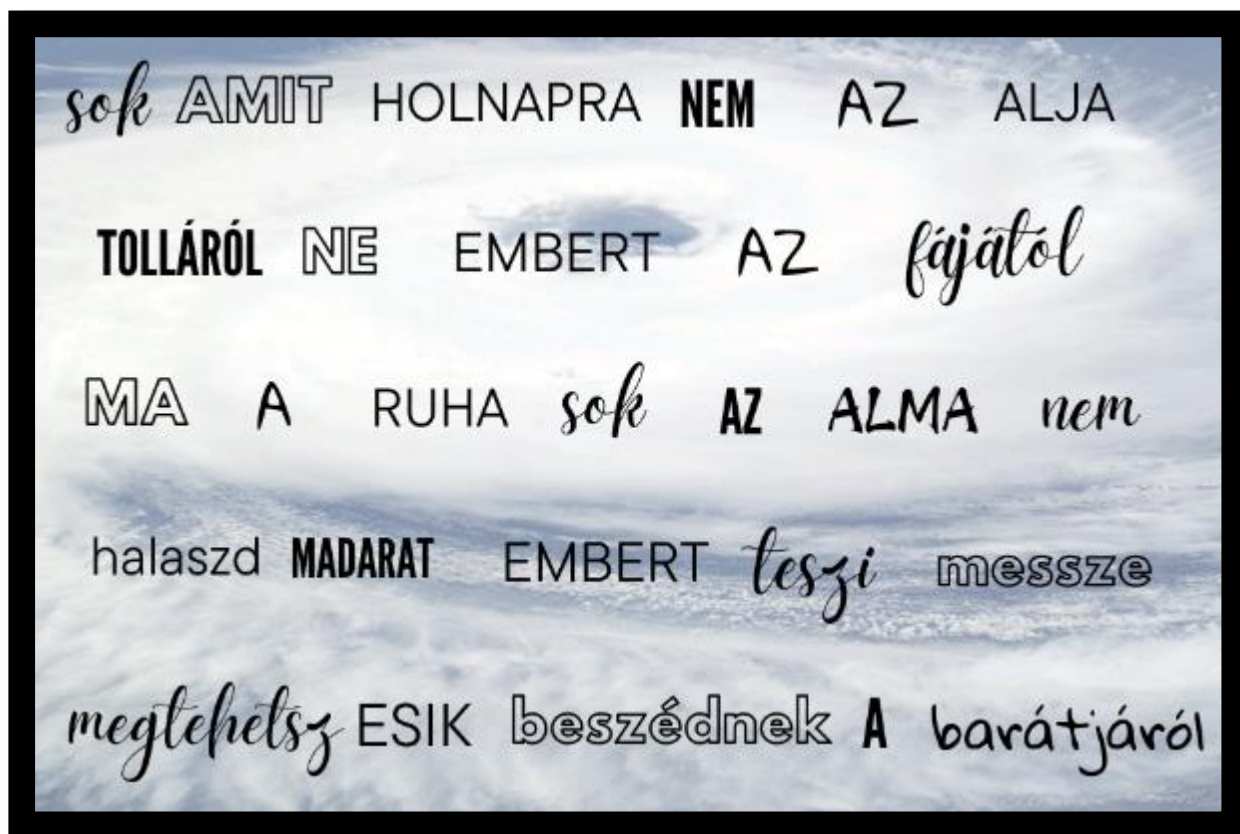
Megfejtés:

Csapat neve:

Iskola címe:

A feladat második felében azt láthatod, hogy egy hurrikán csapott le a füzetünkre, miközben a feladatot készítettük, és a sok közmondás, szólás mind összekeveredett. Szétválogatjátok nekünk? Minden helyesen leírt megfejtésért hálából adunk egy pontot. 😊

Megoldások:

3. Feladat

Az emberi hadviselés történelmének talán legfontosabb védőfelszerelése -ősidőktől kezdve napjainkig- a sisak volt és valószínűleg lesz is. A fejünk és arcunk megóvásának fontossága semmit nem csökkent a modern kori háborúk ideje alatt sem, a világháborúkban már nem viseltek testet védő páncélt, ám a sisakok még akkor is a katonák felszerelésének fontos részét képezték, még annak ellenére is, hogy nem feltétlen voltak alkalmasak tűzfegyverrel leadott pontos találat kivédésére, de a repeszek, szilánkok, lepattanó lövedékek ellen megóvták viselőjüket, így sok katonának mentették meg az életét. A „régőbbi” korokban még inkább fontos volt a sisakok viselése, mivel a közelharc szúró-, vágó-, zúzófegyverek és a hideglőfegyverek lövedékei ellen nagy védelmet tudtak biztosítani. Ezen fejfedők gyakran csak a funkciójuk miatt dísztelen egyszerű textil, fa, bőr, fém viseletek voltak, ám gyakran szakrális, rituális jelentőséggel bírtak, vagy éppen viselőjük katonai rangját, társadalmuk, hierarchiájuk rendszerében betöltött szerepét fejezték ki, ilyen esetben nyilván ezen sisakok igen díszesek és művészi kialakításúak voltak.

Feladatotokban nevezzétek meg a képeken ábrázolt sisakok, sisaktípusok nevét, majd a tőle jobbra található üres mezőbe írástok be a hozzá tartozó leírás betűjelét. A leírás gyakran segít a sisak felkutatásában. A két helyes információ ér egy pontot.

Csapat neve:

Iskola címe:

Csapat neve:

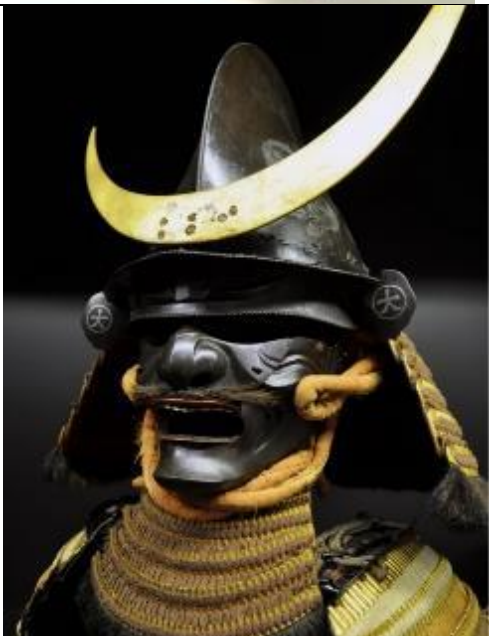
Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

- A.** A spanyol konkvisztádorok jellegzetes, nyitott sisakja volt, amely lapos karimájáról és a közepén végigfutó tarajról könnyedén felismerhető. Ezen kívül a svájci gárda, a pápát védő testőrség hivatalos sisakja is, amelyet 500 éves fennállásuk alatt megőriztek, igaz manapság már csak leginkább ünnepnapokon hordják a jellegzetes sisakot.
- B.** Az első világháború kitörésekor még a „régi” díszes tollas, filc, nemez, vászon, bőr csákók, kalapok, fejfedők voltak használatban, nem volt egyik szembenálló fél sem felkészülve arra, hogy mennyire megváltozott a hadviselés világa. A lövészárkokban megrekedt állóháború katonáit veszélyeztette a közvetett tűz: tüzérségi lövegek, robbanások, gránátok, szilánkok, repeszek, lepattanó lövedékek... és ezek ellen szükség volt valami védelemre. A franciák álltak elő leghamarabb az első szabványosított, tömeggyártott acélsisakkal, ez volt az Adrian sisak, majd a britek jellegzetes, „salátástálnak” csúfolt karimás Brodie sisakja követte, ám a németek acélsisakjának minősége, formája, mérete, fémötvözetének erőssége, a lemez vastagsága, elkészítési módja mind-mind sokkal jobbnak bizonyult kortársainál, amelyet jól jelez az is, hogy a mai katonák sisakjai is leginkább erre hasonlatosak. Német nevének magyar jelentése: „acélsisak”.
- C.** A 15. század jellegzetes késő-lovagkori sisakja, leginkább Németországban lett népszerű, ám eredetileg Olaszországból származik, az ottani celata nevű sisak ihlethette. Magyarországon is használták, a Thúróczy-krónikában Hunyadi János is ilyen sisakot visel. Az olasz celata-tól eltérően ezek a sisakok már robusztusabbak, zártabbak voltak és nagyobb védelmet biztosítottak. A németek hosszú rákozott farokkal látták el a sisak tarkót védő részét. Gyakran egy beborított nyakvérttel párosították a fokozott védelem érdekében.
- D.** 1943-ban egy norvég farmer találta meg ezt a gazdag sírhalmot a viking korból, amelyben a talán legépebben megmaradt viking sisak is előkerült. Lars, aki szinte helyi híresség lett, tekintve, hogy nem egy, de két rendkívül gazdag viking sírt is véletlen felfedezett a farmjuk területén, nagy örömmel vette tudomásul, hogy az ő családja nevét adták a régészek az épen maradt sisaknak.
- E.** Az antikvitás korának legikonikusabb sisakja, amely egyaránt szimbolizálja Hellász gazdag történelmét és a hopliták eposzba illő harci fegyelmezettségét. Arról a görög városállamról kapta a nevét, amelyről elnevezték a legdíszesebb görög oszloptípust is.

Csapat neve:

Iskola címe:

- F.** A szamurájok félelmetes és tiszteletet parancsoló sisakja, mely leggyakrabban egy arcot védő maszkkal is társult (men-yoroi), gyakran Oni-t (japán mitológiai démon) vagy mérges emberi arcot ábrázolt, amely riadalmat keltett ellenségeikben. A sisak és vért minden részének külön neve és jelentése volt, használójának régióját, urának, családjának jelképét és a szamuráj(család) státuszát is kifejezték.
- G.** A rómaiak legjellegzetesebb sisaktípusa, amely neve menyétet/ nyestet jelent.
- H.** Egy 7. századi angolszász királyt eltemettek egy hajóval együtt, gazdag kincsekkel, karddal és ami a leglényegesebb, egy gyönyörű sisakkal. Az egyik leghíresebb régészeti lelet, amelyet ma a British Museum-ban lehet megtekinteni. A sisak megnevezéséhez a feltárás helyének óangol nevét használják. A sisakot egy gríma is díszít, azaz egy arcmaszk, gyönyörű díszes darab.
- I.** Először a királyi porosz hadsereg által rendszeresített sisak, amely a porosz és német militarizmus jelképe, hegyes csúcscsúszával impozáns megjelenést biztosított.
- J.** „...Bokrétás, szalagos...” Nemezből készült késő középkori, újkori könnyűlovassal fedő. Nagyon jellegzetes, ám sok védelmet nem adott, inkább szimbólum volt mintsem a vérték részé.
- K.** A keresztlovagok jellegzetes sisakja, a heraldika legkorábbi sisaktípusa.
- L.** Kései lovagkori sisaktípus, mely egy Franciaország területén létezett hercegségről kapta a nevét. Másik neve is van, azt is elfogadjuk! Ez volt az első teljesen zárt sisak, ami lehetőséget adott viselőjének, hogy mozgathassa benne a fejét. A heraldika egyik fontos jelképe.
- M.** A hely, amiről kapta a sisak a nevét, inkább Napóleon utolsó nagy összecsapásáról ismert ám ez a sisak egyáltalán nem ahhoz a korhoz köthető. A kelták jellegzetes „szarvas” sisakja, amely valószínűleg inkább vallási vagy ceremóniális (ünnepi) funkciót töltött be, mintsem harcokban használták. Sokan a vikingekhez kötnék ezt a formát, ám a valóság az, hogy nekik sosem voltak szarvakkal ellátott sisakjaik.
- N.** A preheraldikus kúpos sisakból kialakuló, első teljesen zárt sisaktípus. A kúpos orrész a jobb levegőáramlást biztosította, valamint a korban elterjedő és teret hódító számszerj lövedékeinek eltérítésére szolgált.
- O.** A legendás Midász király népéről kapta ez a sisak a nevét, másik megnevezése pedig egy indoeurópai eredetű ókori nép nevéből származik, akik a mai Bulgária területén éltek. Az azonos nevű sapka, (ami valószínűleg hamarabb volt, ennek formája inspirálhatta a sisakot) az ázsiai származás és szabadság jelképe volt az ókorban és a római birodalomban is.

Csapat neve:

Iskola címe:

4. Feladat

A 12. században épült a Bor-Kalán nemzetség (Ond vezér leszármazottjai) monostora Szeren (mai Ópusztaszer), mely az Alföld egykor legnagyobb szerzetesi intézménye volt. Az első bencések 996-ban telepedtek le Magyarországon, Pannonhalmán, Szent Márton hegyén. Az Árpád-ház idején a bencés intézmények virágzásnak indultak, a 13. században már 90 kolostoruk állt. Lakóik, a szerzetesek voltak, akik megőrizték, ápták a tudományokat az írástudást, mérsékletességükkel, mély vallásosságukkal, erkölcsös életükkel és a rászorulókat gyámolításával példát mutattak az egész társadalomnak.

Ebben a feladatban a szerzetesi élet jellegzetes kifejezéseivel ismerkedhettek meg. Írjátok be a táblázatba a szerzetesi életről szóló leírásokhoz tartozó kifejezéseket! Két helyes megfejtés ér egy pontot.

Csapat neve:

Iskola címe:

Az egyház által jóváhagyott, a szerzetesrendek által használt szabályok összessége	
Az emberi természet alacsonyabb rendűnek tekintett erőinek, vágyainak módszeres megfékezése, visszaszorítása a lélek tökéletesedésének reményében	
Tisztaság/szüzesség, engedelmesség, szegénység	
Imádkozzál és dolgozzál (lat.)	
Újoncok a szerzetesközösségben, férfi és női	
A hajnak a fej hátsó részén, kerek alakzatban történő lenyírása vagy kiborotválása.	
Pappá nem szentelt szerzetes	
Pappá szentelt szerzetes	
Idegenek, zarándokok, betegek, szegények és rászorulóknak gondozására a vendég iránti szeretet címén fenntartott intézmény.	
A kolostorok belső udvarát körülvevő árka-dos folyosó	
Öv vagy kötél melyet a szerzetesek a derekukra erősítenek, (ferencesek 3 csomót kötnek rá, amely a hármasság fogadalmát jelképezi)	
A szerzetesek durva vászonból készült, földig érő, hosszú ujjú felsőruhája.	
Kolostorban lévő hálóterem	
Bencés regula azon része, amely előírta a betegek ápolását (lat.)	

Csapat neve:

Iskola címe:

5. Feladat

A magyar népviseletek egyedülálló hagyományok és mesterségbeli tudás ötvözetét jelentik, melyek mélyen gyökereznek a magyar kultúrában és történelemben. Ezek az öltözékek nem csupán múltbeli divatot tükröznek, hanem a közösségi összetartozás, a helyi hagyományok és az egyéni identitás megjelenítői is.

Kialakulása szorosan összefügg a történelmi Magyarország társadalmi és gazdasági viszonyaival, de ma sem csak a múlt szemléltetői, hanem a kultúra és identitás aktív részei is. Ünnepek, néptánc előadások és egyéb kulturális rendezvények során a mai napig viselik őket, így őrizve hagyományokat.

A feladatotok az lesz, hogy találjátok meg a legények párjait a táblázatok alatti képek között, akiket táncba vihetnek! A női viseletet jellemző leírás segít nektek abban, hogy az ábrázolások közül a megfelelőt válasszátok, és a számát íjátok az erre kijelölt mezőbe. Kérjük még azt is, hogy a tájegység/falu nevét, ahová tartoznak szintén határozzátok meg!

A lányok pártája aranycsipkével borított fekete bársony korona, körül aggatva három oldalról szalagokkal. Az ingnek két szokatlan sajátossága van: az egyik az, hogy hosszú, a másik pedig, hogy az ujjai is hosszú; sípujjúnak mondják. Az elől dúsan ráncolt ingnek kiegészítője a kősnős fersing. Erre jön fenn keresztben a színesen hímzett kék, zöld vagy vörös alapú fűdző, továbbá a fűdzővel egyező színű és díszű hosszú kézelők, melyeket az ingujj fölé kapcsolnak. Eléje gyapjuszálból vert csipkével díszített zöld vagy kék posztó-, esetleg selyemkötényt kötnek.

	Tájegység/falu megnevezése:
	A női pár képének száma:

Csapat neve:

Iskola címe:

Az "üng" fehér gyolcsból készült, rövid, könyékig érő, szűk ujjal, aminek szélére slingelést varrtak. A smizli elmaradhatatlan kelléke még ma is az öltözőknek, nyakék gyanánt is használták. A pruszlikot felső ruhadarabként viselték, ami gondosan hímzett, paszománnyal díszített ruhadarab. Az alsó testet fedő szoknya neve a pöntő, tetejére négy-öt fodros szoknya kerül. Ezek fehér gyolcsból készülnek, a fodor végén gazdag slingeléssel. A fodros szoknyák tetejére egy sima, díszes szoknyát húztak, arra díszes kötényt, mindkettőt alkalomhoz illően készítették el. A kötény szélére csipkét varrtak vagy slingelték.

Tájegység/falu megnevezése:

A női pár képének száma:

Fehér hímzéssel díszített fehér ruhát hordtak, melyeket keményítve vasárnaponként a templomba, lakodalmakon, temetéseken vették fel. Az asszonyok és lányok rövid szűk ujjú kis imögjűkön bő ujjú, nagy imögöt viseltek, ami fátolszövetből, gyolcsból esetleg batisztból készült. Ünnepi viselethez tartozott a saját maguk által díszített kendő, mely két részből állt. Az alsókendő csipkével szegélyezett kendő, vászonból. A felsőkendő drága selyem, széles fekete csipkével. Az archaikus mintásan szőtt, fehér felsőszoknyákat idővel hímzett bársonyszoknyák váltották fel. A lányok, asszonyok „bütykös” harisnyája a kor nőideáljának megfelelően vastagította a lábszárukat.

Tájegység/falu megnevezése:

A női pár képének száma:

Csapat neve:

Iskola címe:

Viseletükben a túldíszítettség, a cifraság lett jellemző. A díszes női viselethez hozzátartozik a párta. A női ing elejét, kézelőjét, gallérját színes pamutfonallal varrják ki. Az alsóruhák közül a pendelyt (alsószoknya) és az ingeket gazdagon díszítik. Az ing fölé veszik fel a fekete bársonyból készült lájbit. Konfirmálás után a pendely fölé vehetik fel a fersinget, mely fekete klott vagy fehér vászon. Hossza megegyezik a pendely hosszával. Díszítés soha nem kerül rá, de az aljára varrják a kék vagy zöld színű pántlikákat. Ez fölé ruha (kötény) jár, ezt is cifrázzák: virágos pántlikával) vagy egyszerű vászonszalaggal. A hímzett felületek szerves részeit képezik a ruhadaraboknak, legtöbbször valamilyen cél érdekében jöttek létre, mint összeerősítés, az anyag vastagabbá tétele... A díszítésben jellemző színpárok a következők: kék-piros, zöld-rózsaszín, zöld-piros és kék-fekete.

Tájegység/falu megnevezése:

A női pár képének száma:

A nők nyaknál és vállnál ráncba szedett, hátul nyíló, rövid derekú ingből, fent korcokba húzott pendelyből, s ezekre vett lájbis fersingből (köntös) és eléje tett ruhából (kötény) állott. A lányok hajukat hosszú pántlikával egy ágba fonva viselték. A nők nyakukban 3-4 sor, többnyire piros, ritkábban fehér vagy fekete gyöngyöt viselnek.

Tájegység/falu megnevezése:

A női pár képének száma:

Csapat neve:

Iskola címe:

Vállfőhímes ingüket régebb fonáját varrott mértani hímek díszítették, újabban ezt többszínű virágminta helyettesíti, csupán a szedésekben és korcolásokban maradt meg a hagyományos díszítés. A csángó ingalj fehér vászonból vagy gyolcsból készül, hímzés nélkül, ékét az ing aljára varrt csipke adja. Az ingre és ingaljra derékban széles gyapjúövet tekernek, erre kerül a barnás-feketés színárnyalatú, mértéktartóan csíkozott "katrinca", amit hímes keskeny gyapjúövvel (bernyóc) szorítanak le derékon felül, mellen-gombolt csapóbundájukat színesen hímezik. A fiatalok tarkójukon kötik meg a rózsás fejrevalójukat, az öregebbek álluk alatt.

Tájegység/falu megnevezése:**A női pár képének száma:**

Az alsótesti ruha hétköznapra vászonból, ünnepre gyolcsból készült. Az ingváll mellévarrott ujjal bő, hosszú, fodros volt, és könyöktájt kötötték meg bodrosan. A féllábszárig érő egyenes pendely 3 szélből készült, korccal összehúzó. Köznap egy színes, ünnepen 4–5 fehér, keményített alsószoknyát viseltek. A jellegzetes ünnepi felsőszoknya virágmintás selyemből vagy taftból, 8 szélből készült; apró nyitott ráncokkal, bokáig érő. A többnyire bő, ráncolt kötény, a kecele a szoknyánál kb. egy arasszal rövidebb, csipkével szegett. A pruszlik világoskék, zöld stb. színű bársony vagy taft, rövid, fodros, arany vagy ezüst sujtással.

Tájegység/falu megnevezése:**A női pár képének száma:**

Csapat neve:

Iskola címe:

Lányok és asszonyok rendszerint bekötött fejjel jártak. A női ing, bő, bevarrott rövidujjú volt, kivágott nyakkal. Pendelyt vettek hozzá az alsó testükre, az inget azonban fersing nevű szoknyával szorították le. Ez a szoknya végig apró ráncokba szedett, könnyű gyári kelméből készült. Ugyanígy ráncokba szedett a kisebb vagy nagyobb mintájú kötény is. A lányok ünnepen fehér kötényt viseltek. Az ing fölé fekete posztó mellényt öltöttek úgy, hogy az alá kötött rojtos kendő rojtjai a vállon és a derék körül alácsüngjenek. Posztó ujjas volt a téli viselet. Lábukon nyáron papucsot, télen csizmát viseltek. Mind a férfi, mind a női öltözet igen tartózkodó mind formájában, mind színeiben. A nők talán csak fehér-piros és fekete színű, ill. mintájú ruhadarabokat viseltek, míg a férfiak a fehér-kék-fekete színösszeállítást ismerték. Az ing bő ujját keresztben hajtogatják széles ráncokba és nem hosszában, amint ez általános szokás a magyar népcsoportoknál.

Tájegység/falu megnevezése:

A női pár képének száma:

A következő képeken szereplő lányok, asszonyok közül válasszátok ki a fenti legények párját! A számokat írájatok a megfelelő üres mezőbe!

Csapat neve:

Iskola címe:

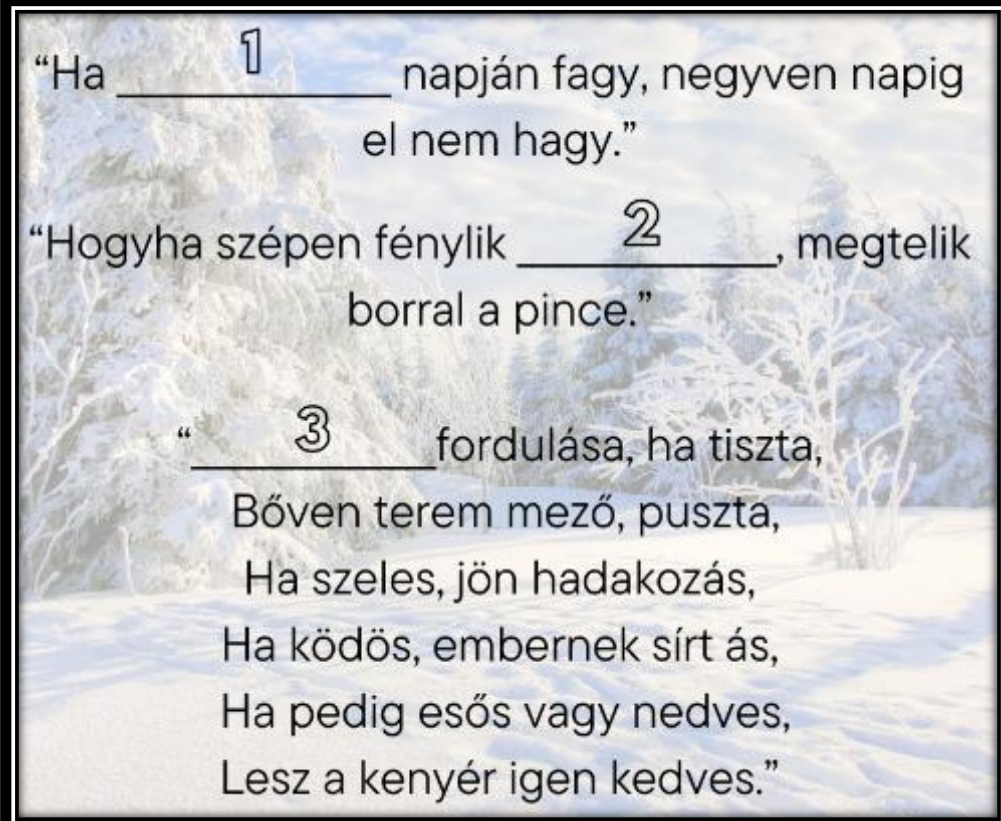
8

6. Feladat

A népszokások egy része az emberi élet nagy fordulóihoz kapcsolódik, másik részük pedig az ünnepnapokhoz köthető, és a természet körforgása, évszakok változása adja a ritmusát. A népi hiedelmeket, szokásokat és a népi gyógyászatot ésszerű tapasztalatok, ártalmatlan babonák keveredése jellemzi. Ezek összességét generációk adták át egymásnak, a régi paraszti életben meghatározó szerepük, közösségteremtő és összetartó erejük volt. Céljuk elsősorban a közösség és az egyén boldogulásának biztosítása, a rossz dolgok elűzése a munkavégzés és a mindennapi élet során. A kereszténység előtti természeti ünnepek később keveredtek az egyházi szokásokkal. Népi hagyományink egy része napjainkban is tovább él különböző változatokban.

Lássuk, Ti mennyire ismeritek ezeket! A feladatokat, hogy a képeken látható versikéket kiegészítsétek egy-egy keresztnévvel, amelyhez köthető az adott hiedelem, amelyet a mondat vagy vers megfogalmaz. Ez alapján töltsétek ki az üres mezőket, válaszolva arra a kérdésre, hogy dátum szerint mikor van az adott nap!

“Ha 1 napján fagy, negyven napig
el nem hagy.”

“Hogyha szépen fénylik 2, megtelik
borral a pince.”

“ 3 fordulása, ha tiszta,
Bőven terem mező, puszta,
Ha szeles, jön hadakozás,
Ha ködös, embernek sírt ás,
Ha pedig esős vagy nedves,
Lesz a kenyér igen kedves.”

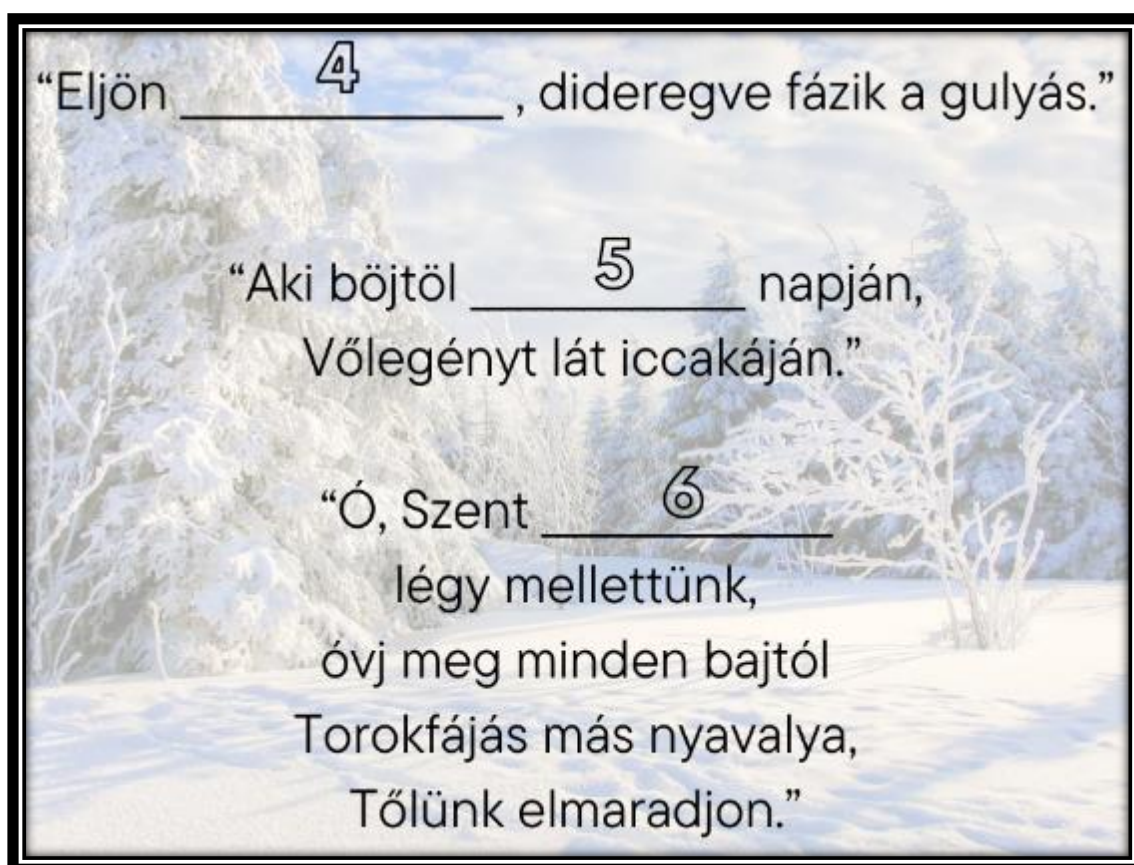
Csapat neve:

Iskola címe:

1.	Mi a keresztnév?	
	Mikor ünnepeljük?	

2.	Mi a keresztnév?	
	Mikor ünnepeljük?	

3.	Mi a keresztnév?	
	Mikor ünnepeljük?	

4.	Mi a keresztnév?	
	Mikor ünnepeljük?	

Csapat neve:

Iskola címe:

5.	Mi a keresztnév?	
	Mikor ünnepeljük?	

6.	Mi a keresztnév?	
	Mikor ünnepeljük?	

A feladat második felében böjti ételekkel ismerkedhettek meg, nemsokára úgylis szükség lehet rájuk. Hogy miért? Sokan a böjtöt csak a húsvét előtti nagyböjttel azonosítják, pedig a hagyomány szerint az adventi időszakban is tartózkodni kell bizonyos ételektől, ezért volt minden szerda és péntek húsmentes nap. Azt tanították, hogy a böjtben nemcsak a test, hanem a lélek és a szellem is megtisztul. Hogy mit ettek ilyenkor? Ezt kell kitalálnotok. Párosítsátok a leírást az összekevert betűkkel, és az üres mezőbe írjátok a jó megoldást!

REBEIC	SZÓRAP	ZSÁMIKSA
DELÖLÖD	SZAKTACSARP	KASZLIPU

1.	A joghurtot/kefírt/aludttejet összekeverjük a liszttel, cukorral, sóval és beleöntjük a kizsírozott tepsibe. Palacsintatészta állagú tésztát kell kapnunk. Sütés előtt érdemes kicsit pihentetni. 170-180 fokos sütőben kb. 40 perc alatt készre sütjük. Kockára vágjuk és a végén porcukrot, szilvalekvárt rakunk rá, de többféleképpen is ízesíthető.

Csapat neve:

Iskola címe:

2.

Számos változata ismert ennek a savanyú levesnek. Készülhet savanykás gyümölcsből, erjesztett gabonából. 18. századi receptje: „Szűrd le a kovással savanyított uborka levét, verd fel egy kis tiszta liszttel és egy tojásnak a sárgájával, de előbb az uborkalevet forrald fel, és úgy habard fel liszttel és tojással, ezután ismét forrald fel, piríts kenyeret, aprítsd kockákra, ad fel, jó savanyú leves.”

3.

A keleti magyar nyelvterület paraszti táplálkozásának főétele. Csak kukoricalisztből ismert. Készítéséhez fazékban vagy bográcsban sós vizet forralnak, egyszerre ráteszik marékkal a lisztet és nem keverik. A liszt egyetlen csomóba összeállva lebeg, A főzés végeztével az edényt a tűzről leveszik, a lisztcsomót és a vizét erőteljesen összekeverik a keverővel. Igen sűrű pépet ad, amely az edényből kiborítva félgömbömszerű formáját megtartja és madzaggal szeletelhető.

4.

Főtt burgonyát leszűrjük, kicsi vizet hagyunk rajta, majd visszatesszük a tűzhelyre, és folyamatos lassú melegítés, határozott keverés közben hozzáadjuk a lisztet. Addig keverjük és törjük, amíg egységes masszát kapunk belőle. Ha a massa kihűlt, evőkanállal galuskákat szaggatunk belőle, és egy kevés zsíron mindkét oldalát ropogósra pirítjuk. Közben adhatunk hozzá apróra vágott vöröshagymát.

Csapat neve:

Iskola címe:

7. Feladat

Az aradi vértanúk közé tartozik az a 12 tábornok és egy ezredes, akiket az 1848–49-es szabadságharc leverése után október 6-án kivégeztek Aradon, így ez a nap az Aradi vértanúk emléknapja minden évben. A szabadságharcban résztvevő és emiatt halálra ítélt férfiak ítéletét 175 évvel ezelőtt, 1849 szeptember 26-án mondták ki. De kik is voltak ők, mit tudhatunk róluk? A következő feladat segít nektek kicsit többet megtudni róluk.

Az alábbiakban láthattok tizenhárom leírást, amelyekről fel kell ismernetek, hogy kiről is lehet szó. Ha ez sikerült, akkor az illető nevét íjátok a megfelelő helyre, valamint a kép számát is kapcsoljátok az adott személyhez. Hárman nem szerepelnek a képek között, róluk csak leírást találtok. Náluk a kép száma üres mezőjébe tegyetek egy X-et!

Csapat neve:

Iskola címe:

Magyar, evangélikus nemesi családban nőtt fel. Teljes neve "István Miksa Arisztid" volt. 18 éves korában jelentkezett a császári hadseregbe. Az 1848-as forradalom kitörése után ismét szolgálatba lépett, szeptember 22-étől nemzetőr őrnagyként részt vett a Sáros vármegyei nemzetőrség szervezésében. November 26-án alezredessé és a felső-tiszai hadtest dandárparancsnokává nevezték ki.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Családja több tagja is katona volt. Édesapja Frigyes, Leiningen-Westerburg hercege volt. Felesége, Sissányi Erzsébet, törökbecsei származású, mai Szerbia területén lévő falu. Tizedikként végezték ki.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Két testvére volt Gergely és Mária. Feleségétől három gyermeke született, Ernesztin, Augusztina és Róza. Honvéd altábornaggyá nevezték ki, a pancsovai ütközet után lemondott és január 9-én átadta a hadtest parancsnokságát Damjanich Jánosnak.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Az 1848. március 15-ei forradalom után felajánlotta szolgálatát a magyar seregnek. Világosnál tette le a fegyvert. Bekerült az aradi börtönbe, nyolcadikként végezték ki. Csontjai 1932-ben, az aradi árvíz idején kerültek elő.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

1848 májusától a Délvidéken részt vett a szerbek elleni harcokban. 1848 decemberétől tábornoki rangban a bácskai hadtest egyik hadosztálynak parancsnoka volt. Temesvári csatában vereséget szenvedett és Aradra vitték. Büntetését azzal súlyosbították, hogy végig kellett néznie társai kivégzését, mert őt akasztották fel utolsónak.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Örmény származású. Az 1848-as események hatására belépett a magyar honvédseregbe. Augusztus 12-én Bem tábornok ezredessé léptette elő és megbízta a felső-magyarországi hadtest maradványaiból alakított IX. hadtest parancsnokságával. Az aradi vértanúk között őt végezték ki elsőként.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Édesapja után ő is a katonai pályát választotta. Titokban Csernovics Péter főispán birtokán temették el, mígnem 1974-ben földi maradványai az aradi tizenhárom emlékhelyére kerültek. A szolnoki múzeum róla kapta a nevét.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Csapat neve:

Iskola címe:

Német polgári családból származik. Katonai szolgálatait 1848 tavaszán ajánlotta fel a magyar kormánynak. A magyar nyelvet törve beszélt. Október 6-án, születésnapján végezték ki.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Ő volt az egyetlen, akit az aradi vészbíróság kegyelemre javasolt Haynaunak, ő azonban ezt elutasította, és kötél általi halálra ítélte. Ő volt a negyedik golyó által kivégzett vértanú. Fogságáról naplót vezetett felesége számára.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Ernst Joseph Leopold néven keresztelték meg Bécsben. Honvéd vezérőrnagy.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Honvéd vezérőrnagy volt, kilencedikként végezték ki Aradon. Nevét több iskola is őrzi, köztük a budakeszi gimnázium. Győrben, Debrecenben és Tatán utcát neveztek el róla.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

1848-1849 telén Komáromban a vár erősítését, kiépítését szervezte meg, majd parancsnokká nevezték ki. Hatodikként (kötél által kivégzettek között másodikként) végezték ki.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Az 1848–49-es forradalom és szabadságharc harmadik – és az egyetlen aradi vértanú – hadügyminisztere. Főként a mai Délvidéken vívott csatákat a szabadságharc ideje alatt. Leiningen-Westerburg Károly után végezték ki.

Név:		Kép száma:	
------	--	------------	--

Csapat neve:

Iskola címe:

8. Feladat

Az Emlékpark egyik büszkesége A magyarok bejövetele című festmény, amely idén ünnepelte a 130. születésnapját. A története nagyon érdekes, szövevényes, sok szereplő vette körül, érdemes kicsit beleásnotok magatokat.

A következőkben erre lehetőségetek is nyílik mivel ez kell ahhoz, hogy helyesen tudjatok válaszolni arra a kérdésre, igazak-e az alábbi állítások. A mondatok két részből állnak, a pontosvessző (;) választja el a tagmondatokat, így kezeljétek. Ugyanis az itt látható módon kell jelölnötök a mondatokat.

- A. Az első és a második tagmondat is IGAZ
- B. Az első és a második tagmondat is HAMIS
- C. Az első tagmondat IGAZ, a második HAMIS
- D. Az első tagmondat HAMIS, a második IGAZ

Legyetek figyelmesek, hogy a megfelelő betűt sikerüljön kiválasztanotok és beírni a mondatok utáni üres mezőbe!

Csapat neve:

Iskola címe:

1.	Feszty Árpád Spányi Bélával Párizsban látott először körképet; Alfred Stevens és Henry Gervex Egy évszázad története, 1789-1889 című művét	
2.	A művészt nagyon érdekelték a körképek; ő a Vörös-tenger szétválasztása bibliai történetet szeretne volna megfesteni.	
3.	Felesége, Jókai Patrícia tanácsolta neki, hogy a honfoglalás legyen inkább a témája; mivel közeledett az esemény ezeréves évfordulója.	
4.	Festőkből csapatot verbuvált, hogy feloszthassák a munkát; valamint testvérével Feszty Lajossal létrehozták a Magyar Körkép Társaságot.	
5.	Munkácsy Mihály volt az első, aki jelentkezett; de részt vett még Mednyánszky, Ujváry és Spányi is.	
6.	Spányi Béla és Mednyánszky László együtt vállalták az égbolt megfestését; míg a tájképi részleteket Feszty alkotta meg.	
7.	15 méter magas és 120 méter hosszú vászonra készült a kép; amelyet 1894 húsvét vasárnapján mutattak be.	
8.	Erre a célra létre is hoztak egy épületet a Városligetben; a helyén ma a Szépművészeti Múzeum áll.	
9.	A millenniumi ünnepségsorozat végeztével Londonba szállították a körképet, mivel ott még újdonságnak számított; és hatalmas sikert aratott az ottaniak között.	
10.	A hazaszállítás után már nem állították ki; míg 1995-ben a restaurálási munkálatok után új életre nem kelt Ópusztaszeren.	

9. Feladat

A pákászok a magyar mocsár- és lápvidékek gyűjtögető, halászó-vadászó emberei voltak, akik ezeken az élhetetlennek tartott területeken is képesek voltak túlélni, megélni. Nevüket a gyékény buzogányáról, a pákáról kapták, amiket gyűjtöttek táplónak (azaz gyűjtősnek) vagy párna-, dunnatöltekként árusítottak és használtak. A gyűjtögető-vadászó-halászó életmód ősi „feladatkörei” kiegészültek náluk méhészkedéssel, sőt egyes pákászok darvak, hattyúk és kócsagok szelídítésével is foglalkoztak! Ismerték a gyógynövényeket, ehető mocsári növényeket, maguknak készítették eszközeiket, halcsapdáikat és úgy ismerték a mocsárvidék minden szegletét, mint a tenyerüket. Az Ecsedi-láp, Bodroghöz, Nagy- és Kis-Sárrét voltak legismertebb élőhelyeik, aztán a 19. század végén elkezdett és a 20. század elején teljesen végbemenő folyószabályozások és mocsár-, lápvidékek lecsapolásával együtt sajnos feledésbe merült, eltűnt ez az ősidőkhöz visszanyúló életforma is. Gyakran rá voltak kényszerülve a pákászatra, tekintve, hogy nem volt alkalmas a terület a földművelésre, ám sokan maguk választották ezt a remete jellegű, természetközeli foglalkozást, sőt olyan eseteket is feljegyeztek, hogy a társadalomból „kidaszított” emberek is itt találtak menedéket és megélhetést.

Ebben a feladatban megismerhetitek a pákászat misztikus, ősi mesterségét, furcsa eszközeit és fortélyait! A pákászokról szóló szövegből „vadásszátok ki” azon eszközök neveit, amik az alatta található táblázat képein szerepelnek. Két helyes válasz ér egy pontot.

Csapat neve:

Iskola címe:

„A pákászok általában kúp alakú nádkunyhókban laktak, hol egyedül, hol családjukkal. Az ingoványos területeken gyékényből font talpallóban járták a járatlan utakat, s két-, háromágú botjuk, a nádalyozó segítségével tapogatták maguk előtt a biztonságos lépés helyét. Híres szerszámjuk volt még a lápmetsző, melynek félhold alakú végével ásták ki a lápi kutakat és a csíkkal csapdájának, a csíkkasnak a helyét.

A csíkkal foglalkozó pákászt csíkásznak nevezték. A lápi kutat egyes vidéken nevezték nádkútnak, szivárványos kútnak is, ebből ittak. A nádat keresztülítik a lápon, hogy az alatta lévő friss, tiszta vizet vele felszívhassák. Egyetlen növényt termesztettek ez volt a kabaktök, melyből edényeiket készítették, illetve a rájuk igen jellemző csíktököt, amelyet fűzvesszőből font kasornyába tesz a csíkász, ebbe gyűjti gyakran a csíkhalt, lápi pócot, amikor végigjárja a kasokat. Ha nagyobb a halbőség, a gyékényből vagy fűzvesszőből font hátikosárba, a csíkputtonyba rakta zsákmányát. Volt még a csík eltartására egy hordó alakú vesszőkosár a véter, amelyet vízbe süllyesztett, hogy a halak tudjanak lélegezni benne. A településekre behordott, árusított csíkhaltakat rúdra kötött lapos kosárral, azaz csíkszedővel mérték ki a piacokon.

Csapat neve:

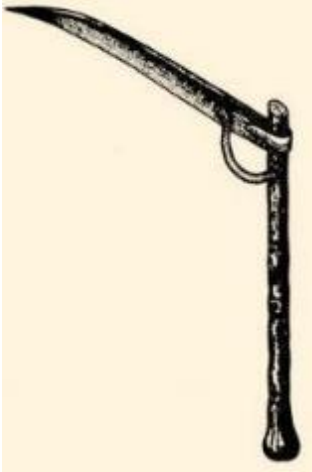
Iskola címe:

Ha volt víz, vejszét is állított a pákász, nádból, vesszőből. Ez a rekesztőhalászat egyik ősi módja. A lésza keresztelte a halak vonulását, ami a vejszefőbe terelte őket, onnét meg nem tudtak kiúszni, csak ki kellett szednie, szákolnia a pákásznak. Sekély állóvízben használták a tapogatót is, ez egy alul-felül nyitott kasféleség volt, az Ecsedi-lápon felül szegletes, alul kerek, vesszőből fonott tapogatókat használtak. A vizeket általában nádtutajjal szelték, amit könnyedén elkészíthettek hű szerszámuk, a kaszur, vagy gyalázka segítségével kivágott nádból. Növényeket is gyűjtöttek, a gyékény volt a legfőbb. A vízben lebegő sulyom termését rúdra erősített subadarabbal gyűjtötték össze, ez volt a sulyomgyűjtő bot. Szigonnyal is ügyesen halászott, általában szűrőszigonnyal kapta el a nádasban bujkáló, alvó halakat. A csukát halfogó hurokkal, vagy más néven csapóhurokkal fogta, a hurkot rárakta a mozdulatlanul alvó vagy lesben álló hal fejére és nemes egyszerűséggel kirántotta a partra, mert az állat oly makacs, hogy nem mozdul ilyenkor. Vadászott is, madarakra általában hajítófával, de van, hogy íjjal is. A hajítófa mindkét végén hegyes keményfa karó, olyan 65 centis, öt centi átmérőjű. Egyik végét megfogva hajította, ezzel megperdítve a madár felé. Csapdákat is állított, hurkolt, vermelt és a halból, vadból, növényből, gombából, mézből álló étkeik jellegzetes, nyélre erősített kagylójával és a kanalasgém csőréből készült villájával el is fogyasztott.”

Csapat neve:

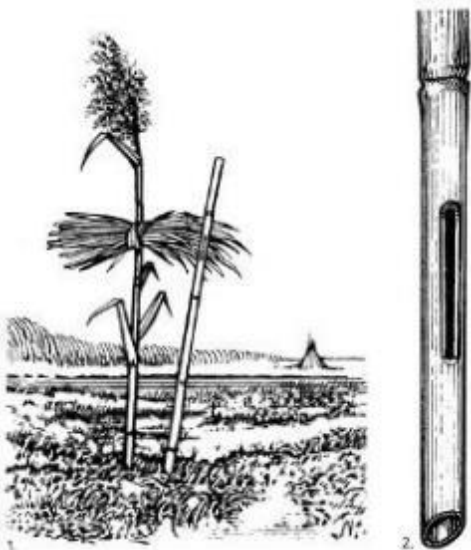
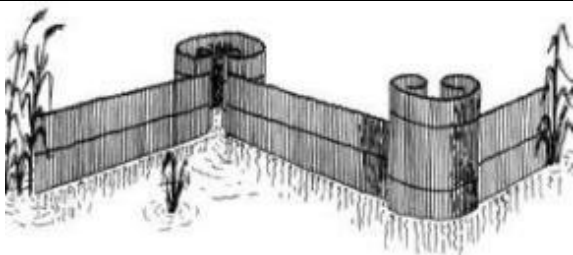
Iskola címe:

Csapat neve:

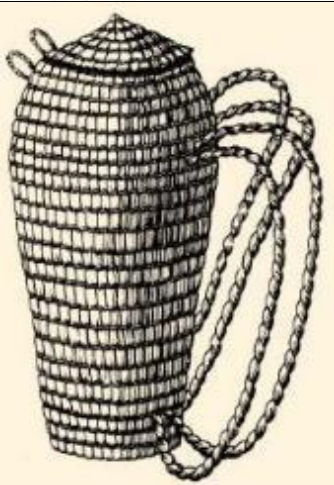
Iskola címe:

Csapat neve:

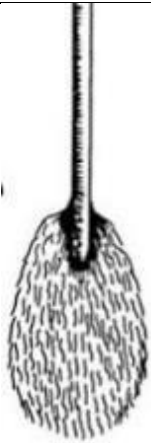
Iskola címe:

Csapat neve:

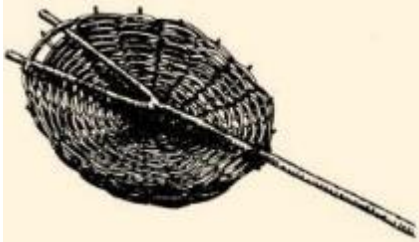
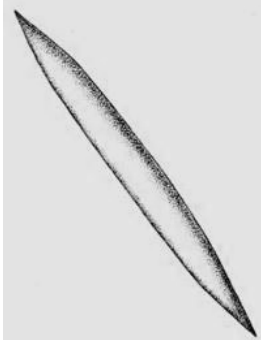
Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

Csapat neve:

Iskola címe:

10. Feladat

A karácsony a keresztény világ egyik legszebb ünnepe, amelyet az adventi időszak előz meg, magába foglalva számos egyházi és népi hagyományt. KerekEmese kedvenc ünnepe ez, és szeretné, ha Ti is sokat tudnátok róla. Össze is írt ehhez kapcsolódóan egy pár soros ismertetőt, de a nyomtatója egy kicsit furcsán működött, és a szöveg tele van hiányzó szavakkal.

Van elképzelésünk, hogy mik lehetnek ezek a szavak, össze is gyűjtöttük őket a táblázat alatti képen. Válogassátok ki, hogy melyik számmal jelölt helyre, mely szó illik, és ez alapján töltsétek ki a táblázatot. Mivel mi is csak tippeltünk, ezért több szó van, mint ahány hiányzó szövegrész. Legyetek ügyesek, figyelmesek és találjátok meg a megfelelőeket, mert kettő jó válasz ér egy pontot! 😊

ADVENT IDŐSZAKA A 1 IDŐSZAKA.	HÉTKÖZNAPOKAT SZIMBOLIZÁLÓ GYERTYÁK 8 SZÍNŰEK VOLTAK, A VASÁRNAPOT JELKÉPEZŐ GYERTYÁK PEDIG 9 SZÍNŰEK.
ADVENT ELSŐ VASÁRNAPJA MINDIG 2 ÉS 3 KÖZÉ ESIK.	MA AZ ADVENTI KOSZORÚ ÁLTALÁBAN 10 KÉSZÍTETT KÖR ALAKÚ KOSZORÚ, MELYET 11 GYERTYÁVAL DÍSZÍTENEK.
A KATOLIKUS EGYHÁZBAN ADVENT SZÍNE A 4 . EZ A BŰNBÁNATOT, A SZENT FEGYELMET ÉS ÖSSZESZEDETTSÉGET JELKÉPEZI. AZ ADVENTI BŐJTI IDŐ ALATT 5 A ZAJOS MULATSÁGOKAT ÉS AZ HÁZASSÁGKÖTÉSEKET..	A GYERTYÁK SZÍNE A KATOLIKUS HAGYOMÁNY SZERINT A BŰNBÁNATOT JELKÉPEZŐ SZÍNŰEK, KIVÉVE A HARMADIK VASÁRNAPRA JUTÓT, AMELY 12 , MERT EZ AZ 13 VASÁRNAPJA.
ADVENTKOR A 19-20. SZÁZAD ÓTA SZOKÁS KOSZORÚT KÉSZÍTENI. AZ ADVENTI KOSZORÚ ŐSÉT 1839-BEN 6 NÉMET EVANGÉLIKUS LEKÉSZ KÉSZÍTETTE EL EGY FEFÜGGESZTETT SZEKERKERÉKEN.	MINDEN GYERTYA SZIMBOLIZÁL EGY FOGALMAT:
7 HELYEZETT EL, MELYEK KÖZÜL MINDEN NAP EGGYEL TÖBBET GYŰJTOTT MEG KARÁCSONYIG.	1. GYERTYA A 14
	2. GYERTYA A 15
	3. GYERTYA AZ ÖRÖM
	4. GYERTYA A 16

Csapat neve:

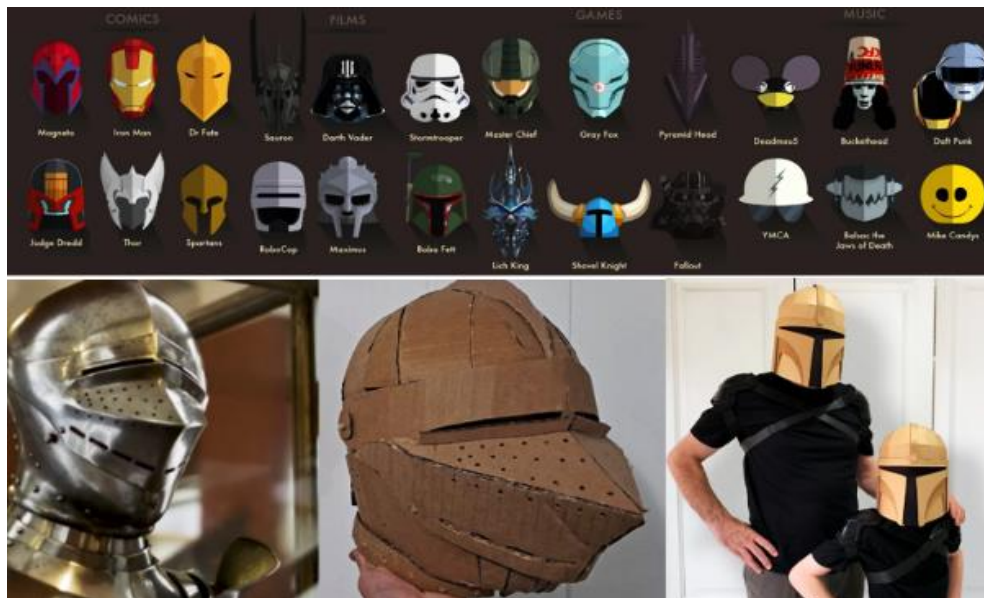
Iskola címe:

1		9	
2		10	
3		11	
4		12	
5		13	
6		14	
7		15	
8		16	

11. Feladat

Ahogy korábbi feladatokról már megismerhették a sisakok történelmét most kicsit a gyakorlati és művészeti oldaláról is megközelítjük. Veletek ezt a témát. A sisak nem csak védőfelszerelés volt, gyakran ceremóniális viselet, szakrális (vallási) szimbólum, rangjelzés, egy család, törzs, vagy akár egy nép hovatartozását volt hivatott kifejezni. Különböző korok különböző emberei egész más jelentést és megjelenést preferáltak fejfedőiken, ám abban közös mind, hogy a viselőinek impozáns, tiszteletet parancsoló megjelenést is biztosított a védelmen kívül.

Feladatotok, hogy csináljatok egy viselhető, funkcióját betöltő sisakot, amely megjelenésében kifejezi azt a régiót, tájegységet, várost/falut/települést, ahol éltek. Lehetőleg ne egy dísztelen fazekat nevezzetek el sisaknak, minél esztétikusabb, kidolgozottabb díszítésű, szimbólumaiban átgondolt annál több pont is jár érte! Az anyagválasztást rátok bizzuk, papír, fa, fém, csont, papírmásé, amit csak szeretnétek. Bármely kor bármely sisakját választhatjátok alapul, de saját dizájnnal is előrukkolhattok! Ha nem postai úton külditek kreatív feladatotokat, akkor legalább 4 fotót készítenek róla, hogy minden oldalról meg tudjuk tekinteni az alkotásokat. Csatoljatok hozzá egy rövid tömör leírást, hogy megértsük mi is a csodás részletek jelentését, jelentőségét.

20

Összes pont: 122 pont

A jól végzett munka után pihenjeteK egy kicsit, hamarosan érkezik az újabb feladatsor!